

Levnedsberetning fra Cancelliraad H. Andresen i Varde

Cancelliraad H. Andresen, Varde, blev i 1922 Ridder af Dannebrog og forfattede i den Anledning en Levnedbeskrivelse til Ordenskapitlet. Han talte i sin Tid med Stiftamtmand Stemann om at overlade en Afskrift af den til Historisk Samfund. 1934 døde Cancelliraad H. Andresen uden at have faaet dette gjort. Nu har hans Søn, Civilingeniør C. Stau Andresen, København, imidlertid overladt os Levnedberetningen. Den gengives i det følgende med enkelte Suppleringer, i sin Tid tilføjet af Cancelliraaden selv.

Mit fulde Navn er: *Hans Andresen*. Efter min Daabsattest var Efternavnet Andreassen, men ved Skrivelse af 18. November 1908 fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet fik jeg paa Andragende Tilladelse til at bortkaste det lille »a«, motiveret ved, at jeg altid har skrevet Efternavnet uden dette »a« som Følge af, at min Fader, hvis fulde Navn var Andreas Ole Pedersen, kun skrev Andres som Fornavn og i daglig Tale kun kaldtes »Dres«. Efter gammel Skik paa den Tid, jeg kom til Verden, blev mit Efternavn dannet af hans Fornavn med Endelsen »sen«. Anledningen til »Navneforandringen« var den, at mine ældre Børn havde mit Efternavn uden »a«, men at Præsten, da min

yngste Søn blev døbt, var gaaet udfra, at hans Efternavn skulde rette sig efter min Daabsattest, og jeg kunde selvfølgelig ikke finde mig i, at mine Børns Efternavne vare forskjellige.

Jeg er født den 24. Oktober 1847 i Nordby paa Fanø i den Del af Byen, som kaldes Odden (e Øi

Cancelliraad H. Andresen, Varde.

paa Fanøsk), i mine Forældres eget Hus, som laa i Nærheden af Havnen; det er senere nedbrændt.

Min Faders Navn var som foranført *Andreas Ole Pedersen*, og paa det Tidsunkt, jeg blev født, var han *Styrmand*. Senere tog han efter den Tids Skik af Hensyn til Orlogstjenesten Borgerskab i Varde som *Skipper*, nemlig den 1. Oktober 1850 i følge en Udskrift af Varde Kjøbstads Raadstueprotokol, hvoraf jeg er i Besiddelse, men havde stadig Bopæl i Nordby.

Min Fader var efter Daabattest født den 23. Januar 1819 i Hjerting, Guldager Sogn, og Søn af Vægter Peder Andersen og Hustru Ernestine Susanne Cathrine Olesdatter; disse levede endnu i min Barndom, og min Farfar var dengang Blikkenslager, Uhrmager og Strandfoged samt Brovægter (ved den lange Bro i Hjerting, hvorfra der i tidligere Tid udskibedes Kreaturer til England eller Holland). Jeg mindes denne min Bedstefader som en stille Mand, ret høi og mager, og at han talte langsomt. Min Bedstemoder husker jeg kun som en lille, tyk Kone. Om Sommeren i Ferietiden var min Broder og jeg ofte i Besøg hos dem, og det interesserede os meget at se hans smaa Stueuhre med Skibe paa, der bevægede sig, naar Perpendiklen gik.

Min Fader havde en Broder og 3 Søstre.

Min Moders Navn var Mette Hansdatter, og hun var efter Daabsattest født i Nordby paa Fanø den 29. Juli 1813 som Datter af Hans Peder Ankersen og Hustru Cathrine Pedersdatter. Jeg kan ikke mindes nogen af disse Bedsteforældre; som vare døde, før jeg kan huske noget; min Bedstefader levede dog, da jeg blev født. Min Moder har fortalt, at han havde været gift 3 eller 4 Gange, og hun havde derfor flere Halvsøskende.

Min Morfar var Sømand, ligesom min Far, og han skal have havt et Skib, hvormed han seilede paa Hamborg. Han eiede det Hus, hvori jeg blev født, og som min Far fik ved Ægteskabet med min Mor. Til Huset hørte en Have og nogle Jordlodder i »Anders-til-Marens Dal« mellem Klitter, hvorpaa der dreves Landbrug med en Ko og nogle Faar. Min Moder var altid klædt i Fannikedragt. Af andre Fannikere benævnedes hun som »Met-a-Hans-a-Per

Ankersens«. Da min Fader kaldtes »Dres«, blev jeg af andre Børn kaldt »Hans-a-Dreses«, de kaldte mig ogsaa »Mors Klep« (Kjæledægge).

Som anført var *min Fader* Sømand, dog uden at have eget Skib. Oprindeligt som Matros og senere som Styrmand seilede han Verden rundt. Engang var han Skibsfører en kort Tid, idet han, da Peter Smith, en Søn af Cancelliraad By og Herredsskriver Smith paa Gjellerupholm ved Varde, manglede en Mand til at føre sit Skib Galeasen »Flora« paa Grund af Sygdom, blev antaget dertil, uden at jeg mindes i hvilket Aar han førte dette Skib. Forunderligt, at dette Forhold mellem Smith og min Far blev Grundlaget for min Fremtids-Lykke; jfr. nedenfor.

Som Sømand havde min Fader Hyre med forskellige Skibe og var i Reglen borte fra Hjemmet, dog var han enkelte Gange hjemme om Vinteren; han beskæftigede sig da med Snedkerarbejde og lavede bl. a. et Chatol (som min Søster nu har), foruden at han hjalp som Extra-Færgemand ved Is-transport.

Sidste Gang Far forlod Hjemmet var den 15. Marts 1860 for at seile som Styrmand med Kuffen »Hermina Annegina«. Paa dette Skibs Reise fra Hull til Randers med Kul i *November 1861* forliste det med Mand og Mus ved Norges Kyst, om hvilken Ulykke der ikke kunde tilveiebringes anden Efterretning end en Notits, der fandtes i Berlingske Tidende, som gik ud paa, at der paa Øen Søringen ved Mandal var opdrevet Vraggoods, deriblandt Skibets Navnebrædt. Far maa saaledes antages at være omkommen ved denne Ulykke, og det var et haardt Slag for Mor og mig samt mine 2 yngre Søsken; jeg var lige fyldt 14 Aar og skulde kon-

firmeres til Vinteren. Mine Forældre sad i smaa Kaar, og da Far var druknet, trængte Mor til Hjælp, som ogsaa beredvilligt ydedes hende af »Nordby Enkekasse«, den, jeg derfor i mit senere Liv har ydet Støtte, da jeg fik Evne dertil.

Jeg husker min Far som en stille Mand, lille af Væxt, tætbygget og kraftig. Naar han om Vinteren var udstyret som Færgemand med lange Søstøvler, en kort tyk Jakke og en laadden Hue samt store Vanter gjorde han et imponerende Indtryk paa mig.

Som anført har jeg 2 *Søskende*, der begge lever, en Søster paa 72 Aar og en Broder paa 71 Aar, (og selv er jeg 74 Aar); mine Forældre har ikke havt flere Børn.

Som Følge af, at min Fader i Reglen var fraværende i Søfart, maatte *min Moder* tage sig af Hjemmet og Opdragelsen af os Børn, som hun ledede med Omhu og Kjærlighed.

Faders Hyre var ikke stor; af og til sendte han Penge hjem, men Moder havde mange Bekymringer for Udkommet, saa jeg senere i mit Liv har kunnet forstaae, at det er svært at prøve Nærings-sorg.

Moder sled daglig for at skaffe os, hvad vi behøvede, og arbeidede i Marken i Vaar og Høst. Hun havde i sin Ungdom havt forskjellige Tjenester, bl. a. i Sønder-Jylland, og hun var derfor vant til at tage fat. Hun var kraftig bygget og lidt høiere end Fader; hun havde et stille Væsen med en blid Karakter. Hun havde personlig ikke Besvær med at opdrage os Børn, da vi vare flinke og lydige.

Efter Faders Død oprettede min Moder et lille Pensionat for Styrmandselever, og da min Søster senere blev gift overdrog min Moder hende og Mand Eiendommen mod at give hende livsvarigt

Ophold. Hun døde den 6. *Septbr. 1887*, altsaa 74 Aar gl., og ligger begravet paa Nordby Kirkegaard. Hun havde den Glæde at opleve, at jeg havde 25 Aars Jubilæum for min Ansættelse paa By- og Herredskontoret i Varde og at se det Gulduhr, som i den Anledning blev skjænket mig af Beboere i Varde og Omegn.

Da jeg var 7 Aar gl., kom jeg i *Nordby Skole* (Almueskole) og gennemgik de 3 Klasser, hvoraf Skolen bestod. Læreren i den øverste Klasse hed Tingberg, og han var ualmindelige dygtig samt virkede med stor personlig Interesse for at bibringe os saamange Kundskaber som muligt, meget udover, hvad han var pligtig til. Vi, hans Elever, bevarer stadigt Mindet om vor afholdte Lærer, og vi har sat en Mindesten paa hans Grav.

Ved min Udskrivning af Skolen sad jeg ved Siden af senere Overlærer ved Nordby Skole A. D. Thyssen, R. af D., der var Dux; Placeringen i Skolen var ikke sket efter Alder.

I min Barndom førte jeg et rigtigt Friluftsliv, om Sommeren og navnlig i Ferien pladskede jeg daglig i Vandet sammen med andre Drenge, ligesom vi om Vinteren sprang paa Isskodser. Om Sommeren var jeg barbenet, og om Vinteren havde jeg Træsko paa; jeg kjendte ikke til Støvler eller Sko før jeg blev konfirmeret.

Jeg *konfirmeredes i Nordby Kirke 14 Aar gl. i Februar Maaned 1862* (Konfirmationen holdtes saavidlig, for at de unge Mænd kunde komme i Søfart, hvad der var det sædvanlige). Nu var Spørgsmaalet, hvad jeg skulde til, og da min Far i Novbr. Maaned forud var druknet, havde jeg selvfølgelig ikke Lyst til at pløie Søen. Der blev forespurgt, om der var Plads paa Toldkontoret i Nordby, men det

var der ikke. Saa kommer Moder i Tanker om, at der muligt kunde være Plads at faa paa Cancelliraad Smiths Kontor i Varde (min Fader havde jo som foran bemærket engang ført et Skib for Smiths Søn), og ved Hjælp af vor Sognepræst Kuhlmann fik jeg et Brev opsat og afsendt til Smith. Til vor store Glæde kom der bekræftende Svar herpaa.

Da jeg skulde reise til Varde, for at overtage min Plads hos Smith, blev jeg Dagen før færget over fra Nordby til Strandby, hvorfra jeg til fods fortsatte langs med Kysten til Hjerting, hvor jeg overnattede, og den følgende Dag fortsatte jeg Touren tilfods, ledsaget af min Faster, til Varde (Gjellerupholm), hvor jeg med Venlighed blev modtaget af Familien Smith; jeg blev trakteret med Chokolade, men Fru Smith blev lidt stødt, da jeg ikke kunde nyde den, idet jeg aldrig før havde smagt denne ædle Drik, som jeg senere har faaet rigtig Smag for.

Min Bagage, som blev ført til Varde med en Lægte fra Fanø, bestod af min Faders gamle Skibskiste, som var for tung for ham til at føres med paa Reiserne og derfor var bleven hjemme; den blev pudset op og skulde tjene som Klædeskab. Jeg opbevarer endnu dette Minde fra de unge Aar.

Til Konfirmationen blev jeg udrustet ved Enkekassens Hjælp med et nyt Sæt Vadmelstøi, deriblandt en tyk Jakke (Munkjækket paa Fanøsk); det mødte jeg i til Tjenesten paa Gjellerupholm.

Jeg tiltraadte da den *1. Marts 1862* Stillingen som *Kontorist* hos Byskriver i Varde og Herredsskriver i Øster og Vester Herreder Cancelliraad *T. Smith*, der boede paa Gjellerupholm, men havde Embedskontor i Præstegaarden ved Torvet i *Varde*.

Familien Smith var stedse venlig imod mig, og jeg havde det godt der. Jeg spiste sammen med Fa-

milien, men jeg var tilbageholdende og generede mig meget derved, da jeg syntes, at jeg ikke var pæn nok; jeg havde mit Værelse i Gaardens Sidebygning.

Jeg var lille af Væxt, og Familien kaldte mig derfor »lille Hans«, men senere opnaaede jeg normal Høide, idet jeg paa Sessionen i 1872 maalte 64½”.

Min Plads hos Smith beholdt jeg indtil 1. Oktober 1863, da han paa Grund af Svagelighed tog sin Afsked, og Embedet blev samtidigt forenet med Embedet som Byfoged i Varde og Herredsfoged i Øster og Vester Herreder.

Jeg begyndte hos Smith med at indføre thinglæste Dokumenter i Skjøde og Pantebøgerne. Det er med en stærk Følelse af Taknemmelighed, naar jeg tænker paa det lange Aaremaal af 60 Aar, der er gaaet siden, og at jeg stadig har havt og har de samme Skjøde og Pantebøger (for Øster og Vester Herreder) under min Varetægt og Behandling.

Altsaa i *Oktober, 1863* blev Skjøde og Pantebøgerne og alle andre Protokoller og Dokumenter flyttet til By- og Herredsfogedkontoret i Skovbo-gade (nu Storegade), og jeg fulgte med som andet Inventar, idet By- og Herredsfoged Cancelliraad (senere Etatsraad) *Bagger, R. af D.*, paa Smiths Anbefaling antog mig som Kontorist, og jeg fortsatte da med det samme Arbeide, som jeg havde hos Smith.

Nu fik jeg »Vind i Seilene«.

Familien Bagger optog mig med stor Elskværdighed i deres Hjem, og jeg kom hos Bagger og Frue i en saadan Yndest, at de sørgede for, at jeg fik privat Undervisning og hjalp mig til, at jeg i 1865 kunde reise til Kjøbenhavn for at tage *Præliminærexamen* ved Universitetet. Denne Examen bestod

jeg, og jeg fortsatte der paa som Kontorist hos Bagger. Efter henvend et Par Aars Forløb drog Bagger og Frue Omsorg for, at jeg kunde faae Dansk juridisk Examen, og lod mig reise til Kjøbenhavn den 1. Januar 1868 for at læse til denne Examen, idet de forstrakte mig med Midlerne dertil. Bemeldte Examen absolverede jeg i *Januar—Februar 1869*, dog opnaaede jeg kun 2' Karakter paa Grund af den korte Forberedelse dertil. Jeg tænkte paa, om muligt, at læse om, men Bagger skrev til mig, at han trængte til min Assistance paa Kontoret, og mente, at jeg nok som saamange Andre kunde komme igjennem Livet med 2' Karakter.

Jeg var altsaa *Examinatus juris* og vendte saa tilbage til Bagers Kontor og fortsatte mit Arbeide paa samme, dog af en anden Art, idet jeg benyttedes som 3. Fuldmægtig.

Senere har jeg betalt Bagger, hvad han havde udlagt for mig baade til Præliminærexamen og til Dansk juridisk Examen, idet der blev stiftet Laan i Sparekassen, som jeg efterhaanden indfrieede ved aarlige Afdrag. Men alligevel er jeg Bagger og Frue uendelig takskyldig for, at de sørgede for min Uddannelse.

I de Aar, jeg var Kontorist hos Bagger, førte jeg tillige Protokollerne i Retten efter hans Diktat, og jeg fik derved et indgaaende Kjendskab til Forhør og Retssagers Behandling, der senere kom mig tilgode, naar jeg som 1ste Fuldmægtig midlertidigt maatte bestyre Embedet som konstitueret, og det havde overordentlig stor Betydning for mig.

Fra 1. Oktober 1869 blev jeg saa ansat hos Bagger som 2den Fuldmægtig, og da 1ste Fuldmægtig Lunøe nedsatte sig som Sagfører, blev jeg 1ste Fuldmægtig hos Bagger fra 1. Novbr. 1876 at regne.

Da Bagger paa Grund af Svagelighed tog sin Afsked den *1. Oktober 1880*, blev jeg af hans Efterfølger i Embedet Borgmester By- og Herredsfoged *Lendrop*, R. af D., (død som Etatsraad) antaget ligeledes som 1ste Fuldmægtig, og ved hans Forflyttelse til Embedet som Borgmester og Byfoged i Horsens i Februar 1885, blev jeg, efter i Vakancen at have været konstitueret i Embedet i ca. 3 Maaneder paa eget Ansvar, antaget af hans Eftermand Borgmester By- og Herredsfoged *Kalko*, R. af D. fra *1. Juni 1885* at regne ligeledes som 1ste Fuldmægtig. Da Herredsfoged *Kalko* i 1900 blev forflyttet til Embedet som Borgmester og Byfoged i Sorø, blev jeg fra *1. Decbr. 1900* at regne antaget ligeledes som 1ste Fuldmægtig af Efterfølgeren Overretsassessor Herredsfoged (nu Dommer) *Müller*, R. af D., hvilken Stilling jeg fremdeles beklæder, dog saaledes, at jeg fra *1. Oktober 1919* som Følge af den nye Retspleieordning alene har Thinglæsningsvæsenet for hele Retskreds Nr. 85 som mit Speciale, hvorimod Dommerfuldmægtig cand. jur. *H. Clausen* ogsaa som 1ste Fuldmægtig varetager de øvrige Forretninger.

Medens jeg har været ansat ved Kontoret, er der foregaaet 3 Embedsforandringer, nemlig da Skriverembedet i 1863 blev forenet med Dommerembedet i Varde Kjøbstad og Øster og Vester Herreder og da i 1893 Øster og Vester Herreder blev udskilt fra Embedet i Varde som en selvstændig Jurisdiktion samt da Herrederne i 1919 atter blev forenet med Varde By (og dennes Landjurisdiktion), hvorved Dommerembedet forblev hos Herredsfoged *Müller*.

Ved Øster og Vester Herreder har jeg saaledes

fungeret i alle 60 Aar, siden min Ansættelse som Kontorist hos By og Herredsskriver Smith

I Aarene 1873 og 1874 aftjente jeg min Værnepligt ved *Forpleiningskorpset*, og jeg var som *Korporal* i Leiren ved Hald 1874.

Da Hans Majestæt Kong Christian d. 9. tilligemed Hans kongelige Høihed Kronprins Frederik var i Varde ved Aabningen af Vestbanen i Aaret 1875, havde jeg som Politifuldmægtig Ledelsen af Ordenspolitiet, og ved sin Afreise forærede Hans Majestæt mig et Par fine Guld-Manchetknapper, dem, jeg endnu bærer som en kjær Erindring.

Jeg giftede mig i Aaret 1876 med Frøken Birthe Cathrine Stau, født i Varde den 11. Oktober 1847, Datter af Skræddermester Jens Christian Stau og Hustru Elisabeth f. Madsen i Varde.

I dette Ægteskab havde vi 4 *Børn*, nemlig

1) Andreas Frederik *Christian* Stau Andresen, født i Varde den 15. August 1877. Ingeniør, cand. polyt. Nu teknisk Assistent¹⁾ ved Justervæsenet i København.

2) *Olaf* Cornelius Stau Andresen, født i Varde d. 24. Novbr. 1879. Var cand. phil. og studerede Jura. Død 24. Marts 1903.

3) Oline Mettine *Elisabeth* Stau Andresen, født i Varde den 4. Februar 1885. Død i Decbr. s. A.

4) *Helga* Elisabeth Stau Andresen, født i Varde den 16. Februar 1888. Gift i 1915 med Grosserer Christian Høier.²⁾ Prokurist i Firmaet Cornelius

---

1) Ingeniør, senere teknisk Fuldmægtig og Justeringeniør. Afsked 1947. Gift 1828 med Anna Marie Pedersen, død 1936.

2) Død 15. Septbr. 1929 i København.

Stau. De har 2 Børn: *Birthe*, 5 Aar, og *Hans Christian*, 2 Aar.

Nævnte min Hustru døde under et Badeophold paa Fanø den 5. August 1889; hun ligger begravet paa Varde Kirkegaard. Velsignet være hendes Minde.

Anden Gang blev jeg gift, nemlig i 1892 med Frøken Anna Margrethe Haunstrup, født i Varde den 26. Juni 1857,³⁾ Datter af Konsul Andreas Cornelius Haunstrup, Ridder af en hollandsk Orden, og Hustru Erhardine f. Hyldgaard i Varde.

I dette vort Ægteskab havde vi *en Søn Aage Haunstrup Andresen*, født i Varde den 13. April 1893. Han var Discipel i Ribe Latinskole, men døde i Hjemmet den 15. Juni 1910. Til Minde om ham har vi stiftet et lille Legat til Skolen.

Denne Sorg har min Hustru endnu ikke forvundet.

Som Følge deraf holdt vi *Sølvbryllup i 1917 i Stilhed.*

Stillingen som Herredsfuldmægtig og navnlig 1ste Fuldmægtig er ikke nogen Sinecure. Staten giver næsten ingen Løn, saa at Fuldmægtigen skal leve af sin private Praxis, men, da Herredskontorets Forretninger først og fremmest skal holdes a jour, maa man anvende sin Fritid til en betydelig Del af det private Arbeide og saaledes hænge i hele Dagen igjennem og ofte Aften og Søndage med, Dag ud og Dag ind, Aar efter Aar. Det er saaledes en slidsom Stilling og saa bundet, at det næsten ikke er muligt at kunne holde Ferie, hvorfor jeg kun har haft Ferie paa 8 à 10 Dage om Aaret. Da jeg ofte kom paa Embedsreiser i Jurisdiktionen,

---

³⁾ Død 1. Januar 1936.

der grændser til Havet og er af stor Udstrækning, fik jeg derved Rekreation, navnlig ved Strandauktioner og Engleieauktioner samt Auktioner i Nørholm Skov. Disse Reiser gav mig Styrke til at udholde det anstrængende Arbeide, og jeg er endnu i Besiddelse af min fulde Arbeidskraft, men een Ting plager mig, og det er Gigt i mine Tømmelfingerled, som skyldes de kolde Ture paa Strandauktioner og som er meget generende for mig, naar jeg skriver. Ellers har jeg havt et udmærket Helbred, som formentlig staar i Forbindelse med det Sømandsblod, jeg har i mine Aarer. Jeg har kun været alvorlig syg een Gang, nemlig i Januar 1878, da jeg havde Lungebetændelse, foraarsaget ved min Patrouilletjeneste som Politifuldmægtig paa Garderne Nytaarsaften og -Nat i Regnvejr, foruden at jeg flere Gange har havt Influenza, sidste Gang i Januar Maaned d. A., som jeg heldig overstod uden Men.

Det har maaske ogsaa havt Betydning for mit gode Helbred, at jeg omtrent hele mit Liv har staaet op ved en Pult, naar jeg arbeidede, og kun undtagelsesvis har siddet ned til Arbeidet. Jeg begyndte allerede da jeg kom paa Smiths kontor, at skrive ved en Pult, men jeg maatte da have en Skammel at staae paa, da jeg var saa lille.

Jeg maa nu tilføie, at jeg foruden den omtalte Gigt ogsaa har Bronchitis og maa bære Brokbandager samt at jeg er noget tunghør. Svaghederne kommer med Alderen!

Arbeidet er mig en Glæde, og jeg har altid søgt at udføre dette grundigt og forsvarligt, idet jeg er i Besiddelse af en udpræget Pligtfølelse.

Jeg seer lyst paa Livet og har et godt Humør til

trods for den Modgang, jeg ogsaa har prøvet og som er Livets Salt.

Jeg holder meget af den Befolkning, jeg lever og virker iblandt, dog kan jeg ikke lide de fanatiske Afholdsfolk, hvoraf nogle for flere Aar siden blamerede mig i Aviserne, fordi jeg ved en Auktion paa Landet paa et Afholdshotel medbragte en lille Feltflaske med Cognac til at styrke mig paa under den trættende Auktion.

Paa den Tid, da flere veltjente Herredsfuldmægtige omkring i Landet blev benaadet med Titel af Cancelliraad søgte min Chef Herredsfoged Kalko at faa denne Æresbevisning ogsaa tildelt mig, og det lykkedes, idet Hans Majestæt Kong Christian d. 9. i Aaret 1894 allernaadigst forundte mig Titel af *Cancelliraad*, en Udmærkelse, der bragte mig megen Glæde, da den gav min Stilling mere Anseelse.

Naar Stillingen som Herredsfuldmægtig gav mig meget at bestille, gav den mig ogsaa gode Indtægter, og der kom derved Velstand i mit Hjem.

Naar jeg tænker tilbage paa mine Forældres Livsvilkaar i deres Levetid, føler jeg en Eventyrglans over min Tilværelse med Tak til Gud for hans Naadegave.

Jeg samlede ikke nogen Formue, men brugte mine Midler til at give mine Børn den bedste Uddannelse, idet jeg, som kun havde gaaet i Almueskolen, havde faaet Erfaring for, hvilken Magt Kundskab er, og jeg har selv stadigt søgt at forøge mine Kundskaber, hvorved jeg har opnaaet at faae mig en ikke lille Bogsamling tilveiebragt.

Med mine Midler har jeg ikke spekuleret; det ligger ikke for mig.

I 1891 købte jeg den Eiendom Storegade Nr. 70 ved Nørreport i Varde, hvori jeg siden har boet.

Siden jeg i 1876 blev 1ste Fuldmægtig har jeg daglig ført specificeret Regnskab over mine Indtægter og Udgifter, og disse Regnskabsbøger udgjør nu flere Bind.

For at jeg senere i Livet, naar jeg ikke kunde bestride Stillingen som Herredsfuldmægtig, kunde have »Noget at falde tilbage paa«, idet jeg som Følge af min Examenskarakter ikke kunde blive Sagfører, søgte jeg i sin Tid at komme ind i Bestyrelsen for den herværende Sparekasse og at opnaae Stillingen som Forstander for Stiftelsen Varde Hospital, eftersom Udøvelsen af de dermed forbundne Forretninger med Lethed kunde forenes med min Stilling paa Herredskontoret, uden at berøve nogen væsentlig Del af min Tid fra Arbeidet paa Kontoret.

Jeg havde den Ære og Glæde senere at opnaae begge Ansættelser.

Jeg blev saaledes i 1899, da Kjøbmand H. M. Hansen, R. af D., var død, i hans Sted indvalgt i *Direktionen for Spare- og Laanekassen for Varde By og Omegn*, og da Formanden Toldforvalter Nissen, R. af D., afgik ved Døden i 1901, blev jeg i hans Sted valgt til *Formand*, og som saadan har jeg saaledes i over 20 Aar fungeret i Sparekassen ved Siden af, at jeg har passet mit Arbejde som Herredsfuldmægtig.

Jeg var derved kommet til at staa i Spidsen for Administrationen af Millioner, som jeg, da jeg begyndte min Løbebane, ikke engang havde drømt om.

Dette mit nye Arbejde har jeg omfattet med stor Interesse, og jeg har haft megen Glæde og Støtte af

Samarbeidet med mine Kolleger i Direktionen samt af Sparekassens Bogholder og Kasserer.

Under Vanskelighederne for Sparekassen, medens Verdenskrigen stod paa, og dennes Efterdønninger, klarede vi Skjærene, dog at Indskuddene gik ned et Par Aars Tid som Følge af, at vi ikke vilde give Indskyderne høiere Rente end $4\frac{1}{2}$ % p. a., hvorfor nogle søgte til Bankerne med deres Penge, hvorved bemærkes, at der i de senere Aar er opstaaet en Andelsbank her i Byen og rundt om i Sognene Andelskasser, hvilket ogsaa har haft Indflydelse paa Benyttelsen af vor Sparekasse, men det er min Overbevisning, at Sparekassen, naar mere normale Forhold indtræder, vil faa Fremgang, thi Sparekasserne maa erkjendes at være absolut de sikreste Pengeinstitutter.

Som Følge af den nye Sparekasselov har der paa hvilet mig et betydeligt Arbeide ved at faae nye Vedtægter affattede og stadfæstede af Ministeriet med dermed i Forbindelse staaende Valg af Medlemmer af Tilsynsraadet og Affattelse af Forretningsordenen m. m.

I Anledning af foranførte min Virksomhed som Formand i Direktionen for Spare- og Laanekassen for Varde By og Omegn, muligt ogsaa i Betragtning af min lange Tjeneste som Herredsfuldmægtig, hvorved jeg har røgtet en betydningsfuld Gjerning for Staten, uden dog at være ansat direkte af denne, har Hans Majestæt Kong Christian d. 10. under *13. Februar d. A.* allernaadigst udnævnt mig til *Ridder af Dannebrog*, idet jeg ved Skrivelse fra Handelsministeriet af 15. d. M. blev underrettet om, at dette Ministerium havde indstillet mig til Udmærkelsen.

Jeg føler i høieste Grad dyb Taknemmelighed for

den store Æresbevisning, der saaledes er tildelt mig, og det vil være mig en Glæde at bære Ridderkorset i det Spand af Tid, jeg har tilbage af mit Liv.

Jeg nævnte ovenfor, at jeg tillige havde opnaaet Stillingen som *Forstander for Stiftelsen Varde Hospital*. Det skete i 1901, idet jeg da modtog Bestalling som Hospitalsforstander efter min Svigerfader Konsul Haunstrups Død.

Jeg har siden omfattet denne Stiftelse og dens Beboere med megen Interesse, og jeg har i de 20 Aar, jeg har haft den Ære at forestaa samme, paa mange Maader søgt at forbedre Forholdene og gjøre, hvad der kunde gøres, for at de Gamle kunde faae det saa godt som muligt.

Offentlige kommunale Hverv har jeg ogsaa været bæret med, idet jeg i 2 Valgperioder har været *Medlem af Ligningskommissionen* her i Byen og derefter i 2 Valgperioder *Medlem af Bestyrelsen for »De Fattiges Kasse«* her i Byen (nu kaldet Hjælpekassen), i hvilken sidste Bestyrelse jeg stadig var Formand.

I Parantes bemærkes som noget karakteristisk, at jeg, der er konservativ, til sidstnævnte Bestyrelsesvalg modtog skriftlig og mundtlig Opfordring fra Formanden for Venstreforeningen og for socialdemokratisk Vælgerforening til at modtage Valg. Skrivelsen herom, der er dateret 14. Aug. 1899, og som indeholder Meddelelse om, at jeg ved et Prøvevalg i Foreningerne enstemmigt er opstillet til Kandidat ved Valget sammen med 2 af Partierne, opbevarer jeg som et interessant Vidnesbyrd om den Tillid, jeg nød hos mine Medborgere her i Byen. Senere var min Hustru i 2 Valgperioder Medlem af Hjælpekassens Bestyrelse.

Jeg har ikke søgt Valg til Byraadet, fordi jeg

umuligt kunde overkomme det dermed forbundne forøgede Arbeide. Jeg har dog enkelte Gange ledet Byraadets Forhandlinger, nemlig under Embedsvakancen i 1885 og i Tilfælde af Embedsmændenes Fraværelse eller Sygdom, naar jeg som konstitueret bestyrede Embedet, hvilket forøvrigt er sket mangfoldige Gange lige fra Etatsraad Baggers Tid.

Da jeg den *1. Marts 1887 feirede 25 Aars Jubilæum* for min Ansættelse paa By og Herredskontoret (saaledes som nævnt under Omtalen af min Moder) blev jeg af Beboere her i Byen og Omegn overrakt et Gulduhr med Inskription som Erin-dringsgave, og 25 Aar derefter, *den 1. Marts 1912 ved 50 Aars Jubilæum* modtog jeg forskjellige værdifulde Gaver fra *Sagførerne*, Sognefogder, Strandfogder, Sparekassekolleger m. Fl. som Tak og Anerkjendelse for min Virksomhed.

Jeg kunde ifjor have opnaaet en Ordning, hvorved jeg ofrede hele min Tid paa Sparekassen og derved kunde føre en mindre slidsom Tilværelse, men jeg kan ikke undvære Arbeidet med Skjøde- og Pantebøgerne, som jeg er fastgroet til og som interesserer mig i høi Grad, medens Manøvreringen med Tal som i Sparekassen ikke tiltaler mig, saa at jeg saalænge som muligt vil søge at bevare mit Arbeide med Skjøde- og Pantebøgerne og hvad dertil hører.

Jeg slutter nu denne Levnedberetning, som jeg kunde have gjort udførligere efter en Livsskildring, jeg under Verdenskrigen havde begyndt paa, men endnu ikke har faaet fortsat. Hvad jeg her har medtaget, er maaske mere end der sædvanligt skrives ved en Leilighed som denne, men jeg synes, at min Skildring ikke kunde gjøres kortere, for at faae min Afstamning og min Barndoms- og Ung-

domstid rigtigt belyst som Baggrund for min senere Livsførelse, der nærmest har Karakteren som »En fattig ung Mands Eventyr« eller en Aladdinstype.

Varde, den 1. Marts 1922.

H. Andresen.

Senere Efterskrift.

For Fuldstændigheds Skyld tilføies følgende:

Jeg er en Hjemmets Mand og sætter Pris paa at hvile ud i Hjemmet efter Dagens Slid, og mine Kjære har sørget for at gjøre det Hjem, jeg har og har havt, saa hyggeligt og godt som muligt.

Naar jeg har kunnet varetage de forskjellige Hverv, jeg har udenfor Herredskontoret, i Forbindelse med min Stilling paa dette, skyldes det i væsentlig Grad den Imødekommenhed og Velvillie, som min Chef Dommer Müller i den lange Aarrække stedse har vist mig og hvorfor jeg er ham overordentlig taknemlig.

H. Andresen.
